

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної, ортопедичної та дитячої стоматології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи ЗДМУ

С.А. Моргунцова
С.А. Моргунцова

«27» квітня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни

СУЧАСНА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки Третій рівень – доктор філософії
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 «Стоматологія»
(код і найменування спеціальності)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» складена відповідно до освітньо-наукової програми третього рівня підготовки доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Викладання навчальної дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» при підготовці доктора філософії засноване на дослідженні, що спонукатиме суб'єкта пізнавальної діяльності збагачувати знання. Орієнтація у викладанні на дослідження стимулюватиме аспіранта до самостійного аналітичного пошуку та наукового обґрунтування відповідей на проблемні питання. Важливою формою роботи є наукові диспути, на яких відпрацьовуються вміння формулювати точку зору на дискусійні наукові питання, розкривати суперечності у знанні та у процесах пізнання. Розвивання логіки наукового вирішення дослідницької проблеми шляхом поетапного роздрібнення навчального матеріалу з постановкою до кожної його частини питань і завдань спонукатиме аспіранта до самостійної теоретичної роботи з визначення алгоритму пошуку вирішення проблеми, активної участі у формулюванні проблемної ситуації, висунення припущень, доведення гіпотези та перевірки правильності її вирішення.

Навчання організоване за розкладом у такій системі: лекції, практичні заняття та самостійна робота. Систематичне здійснення поточного та проміжного контролю знань дає змогу через систему зворотного зв'язку (від слухача до викладача) оперативно вносити до навчального процесу необхідні корективи. В організації навчального процесу особлива увага приділяється самостійній роботі аспірантів (72,3 %), практичним заняттям, спрямованим на відпрацювання дослідницьких вмінь на навичок, відвідування практичних занять та лекцій професорсько-викладацького складу кафедри. Співвідношення аудиторних годин і годин самостійної роботи складає 1:3.

Програма навчальної дисципліни складається з **одного модуля «Сучасна терапевтична стоматологія»**, що містить **6 змістових модулів**:

1. СУЧАСНІ МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРОГО.
2. СУЧАСТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ПУЛЬПІТУ ТА ПЕРІОДОНТИТУ.
3. СУЧАСТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТУ.
4. СУЧАСТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ДИСТРОФІЧНО-ЗАПАЛЬНИХ ТА ДИСТРОФІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТУ.
5. ПЕРВИННІ УРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА.
6. ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ АЛЕРГІЧНИХ УРАЖЕННЯХ ТА ЕКЗОГЕННИХ ІНТОКСИКАЦІЯХ.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є терапевтична стоматологія.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія людини, топографічна анатомія, інфекційні хвороби, хірургія, внутрішня медицина, неврологія, онкологія, реанімація та анестезіологія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» є розвиток у майбутнього доктора філософії загальних та фахових компетентностей задля забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування лікарів практичного напрямку лікувально-профілактичних закладів, а також у викладацькій роботі.

- 1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» є:
- здобути поглиблені знання і систематичне розуміння стоматології за напрямом та тематикою досліджень та майбутньої професійної діяльності;
  - здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем в практичній сфері охорони здоров'я з питань стоматології;
  - самостійно збирати, аналізувати і узагальнювати результати опитування та огляду пацієнтів;

- оволодіти термінологією у терапевтичній стоматології та з досліджуваного наукового напрямку;
- поглиблено вивчити новітні методи дослідження у терапевтичній стоматології, застосовувати широке коло додаткових методів діагностики стоматологічних хвороб згідно з обраною темою науково-дослідницької роботи: молекулярно-генетичні, біохімічні, імунологічні та імуногістохімічні;
- аналізувати клінічні симптоми дитячих хвороб, виявляти їх ускладнення;
- скласти план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при захворюваннях та їх ускладненнях, оцінювати прогноз що до майбутньої працездатності;
- визначати тактику ведення хворого при соматичних захворюваннях, їх ускладненнях,
- вміти застосовувати широке коло методів теоретичного та емпіричного аналізу медичних явищ і процесів;
- проявити здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню;
- бути ознайомленими з діючими законодавчими актами України про вищу освіту і концепцією адаптації української вищої школи до Загальноєвропейського простору вищої освіти;
- вміти формувати науковий світогляд та методологію педагогічної діяльності та професійної компетентності;
- виховати загальну і професійну культуру майбутнього викладача ВНЗ.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Сучасна терапевтична стоматологія».

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми третього рівня підготовки доктора філософії навчальна дисципліна «Сучасна терапевтична стоматологія» забезпечує набуття аспірантами **компетентностей:**

– інтегральні:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі стоматології, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

– загальні:

1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації
2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати ідеї.
3. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт

– спеціальні (фахові, предметні):

1. Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю
2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези
3. Здатність формулювати дослідницьке питання, розробляти проект наукового дослідження
4. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
5. Володіння сучасними методами наукового дослідження
6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення
7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.
8. Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів
9. Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності
10. Здатність до лідерства, керування колективом
11. Дотримання етики та академічної доброчесності

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.					
Загальні компетентності					
1.	Здатність до підвищення професійної кваліфікації	<ul style="list-style-type: none"> Знати: Закономірності когнітивних процесів Стратегію освіти протягом життя Методи продуктивного навчання Теорії ціннісних орієнтацій та мотивації особистості 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> Оперувати філософськими категоріями та доктринами Використовувати методи самонавчання Оцінювати рівень мотивації Постійно вдосконалювати свій освітній та загальнокультурний рівень 	Визначати ціннісні орієнтації та мотиваційний рівень особистості. Здатність до самонавчання та самореалізації. Здатність до ефективної організації власного часу.	Формування системного професійного, наукового світогляду та загального культурного кругозору. Розвиток когнітивних можливостей. Здатність до самонавчання та самореалізації
2.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати ідеї.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> Закономірності розвитку фтизіатричної науки. Етапи та закономірності когнітивного процесу. Етапи дослідницького процесу. 	Вміти: Аналізувати дані, отримані з інформаційних джерел	Комунікації з науковим керівником, колегами під час обговорення проблем, пошуку шляхів їх вирішення	Здатність до самостійного та незалежного мислення, формулювання ідей та продукування гіпотез.
3.	Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> особливості сприйняття різних цільових аудиторій; основи риторики та теорії аргументації професійну лексику та термінологію в області педіатрії 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> вести комунікації з різними цільовими аудиторіями виконувати різні соціальні ролі, володіти культурою мовлення, методами аргументації 	Відстоювання власних наукових поглядів. Володіння вербальними та невербальними навичками спілкування. Взаємодія в колективі для виконання завдань	Поширення наукових досягнень та ідей.
4.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт	Знати: <ul style="list-style-type: none"> стандарти якості критерії оцінки якості форми і методи оцінки результатів професійної діяльності 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> проводити моніторинг освітнього та наукового процесу, застосовувати ефективні методи оцінки когнітивної сфери 	Взаємодія, співробітництво з колегами та керівництвом, хворими	Покращення результатів власної діяльності і результатів інших. Індивідуальна відповідальність за результати виконання завдань. Добросесність, довіра та відповідальність за

			<ul style="list-style-type: none"> розробляти пропозиції щодо його удосконалення 		власні дії.
Спеціальні (фахові) компетенції					
1.	Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю	Знати: <ul style="list-style-type: none"> Зміст дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» відповідно до майбутньої професійної діяльності Ключові концепції за напрямом наукового дослідження Пріоритетні напрямки розвитку науки та медицини 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> Аналізувати основні теорії та концепції за напрямом дослідження Інтерпретувати результати досліджень за обраним науковим напрямом 	Формулювання власного судження та участь у дискусіях щодо основного змісту, методів, новітніх досягнень у педіатрії та за напрямом наукового дослідження	Безперервне самонавчання і самовдосконалення з навчальної дисципліни.
2.	Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у сфері медицини та за напрямком наукових досліджень, генерувати наукові гіпотези	Знати: <ul style="list-style-type: none"> Інформаційні світові ресурси Сутність дослідницького процесу Сучасні досягнення за напрямком наукового дослідження Новітні методи дослідження, їх інформативність, специфічність та чутливість 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> Проводити критичний аналіз сучасної наукової літератури Адекватно оцінювати досягнення та обмеження досліджень за обраним науковим напрямом Визначати ступінь вирішення проблем та потреби сучасної науки та медицини 	Використання інформаційних ресурсів для отримання інформації Комунікації та дискусії з фахівцями в певній галузі наукової діяльності	Використовувати сучасні інформаційні технології для проведення наукового пошуку Володіння методологією наукового дослідження для коректного формулювання гіпотез та дослідницьких питань
3.	Здатність формулювати дослідницьке питання, розробляти проект наукового дослідження	Знати: <ul style="list-style-type: none"> Методологію наукових досліджень Принципи генерування статистичних та наукових гіпотез Технологію формулювання дослідницького питання Види систематичних помилок, способи їх запобігання 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> Формулювати дослідницьке питання та гіпотези Визначати дизайн дослідження Розробляти план дослідження Оцінювати вплив факторів, що вмішуються Передбачувати системні помилки 	Аргументація та доказ переваг розробленого проекту. Ведення дискусій щодо мети та завдань наукового проекту. Використовувати знання та вміння з методології наукових досліджень для пошуку партнерів	Ініціативність, самостійність, відповідальність. Запобігання систематичних помилок при виконанні наукового дослідження
4.	Здатність обирати методи та критерії оцінки (кінцеві точки) дослідження	Знати: <ul style="list-style-type: none"> Сучасні методи дослідження Біомаркери 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> Обирати методи дослідження, адекватні для 	Аргументація переваг обраних методів дослідження.	Самостійний вибір адекватних методів дослідження

	відповідно до цілей та завдань наукового проекту	різних процесів та станів, їх інформативність <ul style="list-style-type: none"> • Інформативні критерії оцінки процесів, функцій, явищ 	досягнення мети та завдань наукового проекту <ul style="list-style-type: none"> • Інтерпретувати результати різних методів досліджень 	Обговорювати інформативність методів дослідження з науковою спільнотою, можливість їх вдосконалення та комбінування	
5.	Володіння сучасними методами наукового дослідження	Знати <ul style="list-style-type: none"> • Специфічність та чутливість різних методів дослідження • Методики досліджень за тематикою наукового проекту, їх можливості та обмеження 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Використовувати сучасні методи дослідження • Використовувати методики дослідження • Модифікувати та поліпшувати методики дослідження 	Навчатися методам та методикам дослідження, обмінюватися інформацією та передавати знання колегам.	Самостійне виконання наукового дослідження Точність та відтворюваність результатів дослідження
6.	Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Основи біостатистики • Методи статистичного аналізу • Представлення результатів статистичної обробки даних 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Обґрунтовувати розмір вибірки • Формулювати статистичні гіпотези • Адекватно використовувати методи статистичного аналізу 	Обґрунтування обраних методів аналізу та обговорення отриманих даних	Відповідальність за проведення аналізу даних Отримання достовірних та відтворених результатів Запобігання шахрайства при обробці даних
7.	Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Технологію інформаційно-патентного пошуку • Основи авторського права • Етапи та принципи реєстрації авторського права • Технологію отримання патенту 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Проводити патентно-інформаційний пошук • Реєструвати право інтелектуальної власності • Впроваджувати наукові досягнення у навчальний процес 	Комунікації та дискусії з фахівцями в певній галузі наукової діяльності Адаптувати результати наукових досліджень до освітніх програм та навчального процесу.	Відповідальне патентування Регулярне оновлення освітніх програм та змісту навчання
8.	Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Технологію презентації даних у виді постерів та презентацій • Технологія написання статей у національні наукові видання • Вимоги та технологія написання статті до міжнародного рецензованого видання • Перелік видань що індексуються у Scopus Web of Science • Стандарти 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Працювати в Power Point, Prezi, Adobe Photoshop, Adobe Reader • Підготувати презентацію • Підготувати усну доповідь • Написати статтю відповідно до вимог наукового видання 	Академічна доброчесність Спілкування з рецензентами та редакцією журналу Аргументувати, критично оцінювати результати досліджень, дискутувати з наукових проблем	Відповідальність за результати наукового дослідження Запобігання плагіату та фальсифікаціям

		оформлення наукових робіт			
9.	Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Стандарти вищої освіти за спеціальністю • Основи педагогіки • Дидактичні основи проблемного навчання • Компетентнісний підхід при проектуванні та реалізації освітньої діяльності • Форми організації навчально-пізнавальної діяльності • Принципи студент-орієнтованого навчання • Програму та зміст дисципліни, що буде викладатися 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • формулювати цілі навчання та способи досягнення • грамотно визначати зміст навчання та форми контролю • застосовувати новітні педагогічні технології; • моніторувати та управляти процесом навчання • використовувати сучасні інформаційні технології для оптимізації навчання 	Володіння основами дидактики, риторики, аргументації Застосування методів інтерактивного навчання Демонструвати лідерство та управляти процесом навчання	Набуття ораторської майстерності Лідерство. Здатність до само оцінювання та неперервного самовдосконалення Відповідальність за ефективність навчального процесу
10	Здатність до лідерства, керування колективом	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Теорію комунікацій • Механізми ефективного управління • Психологію лідерства 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Формувати ефективні комунікації • Керувати колективом 	Здатність до комунікацій та керування різними групами, вміння надихати та мотивувати студентів та колег	Ініціативність, Лідерство та здатність до керування, Самореалізація
11	Дотримання етики та академічної доброчесності	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Дослідницьку етику • Правові основи авторського права • Принципи запобігання плагіату, фальсифікацій та корупційних дій 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно виконувати освітню та наукову діяльність • Викладати свої погляди • Приймати власні рішення • Використовувати інформаційні технології для визначення ознак плагіату 	Доброчесне та відповідальне виконання освітньої та наукової діяльності, Отримання довіри та поваги серед колег та студентів	Відповідальність за результати діяльності Доброчесність, довіра та відповідальність за власні дії. Запобігання плагіату, фальсифікаціям та корупційним діям

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Сучасна терапевтична стоматологія»:

1. Отримання знань з навчальної дисципліни обсягом 12 кредитів (360 годин).
2. Складання заліків відповідно до навчального плану теоретичної підготовки (1-6 семестри).
3. Подання реферату у вигляді I (огляд літератури) та II (методи дослідження) розділів дисертаційної роботи, переліку використаних джерел (5 семестр).

Результати навчання дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія»:

Знання:

- усвідомлювати й розуміти загальні тенденції розвитку стоматології;
- демонструвати знання основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у терапевтичній стоматології, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- знати основи застосування елементів теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, демонструвати систематичне сприйняття та розуміння системи теоретичних чи практичних знань в галузі дослідження;
- створювати та пояснювати нові знання шляхом проведення дослідження, розширювати передові напрями галузі знань;
- усвідомлення значущості та наявності потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь, навичок та педагогічної майстерності.

Уміння:

- демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації;
- інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій, критично мислити, застосовувати методи аналізу і синтезу, інтерпретувати, узагальнювати результати науково-дослідницької діяльності;
- виявляти невирішені проблеми у терапевтичній стоматології, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення;
- критично використовувати наукові теорії та засвоєні теоретичні знання при розв'язанні практичних дослідницьких завдань, обирати й використовувати відповідні засоби для побудови дослідження;
- здійснювати пошук інформації в науковій та методичній літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, он-лайн ресурси, архівні матеріали;
- створювати та оприлюднювати наукові публікації в основних наукових журналах;
- визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів, організовувати й аналізувати свою дослідницько-пошукову діяльність;
- удосконалювати свої педагогічні знання з метою їх творчого застосування в теорії й практиці навчання і виховання студентів.

Комунікація:

- представляти для обговорення результати своєї наукової роботи;
- уміти з дотриманням етичних норм формувати комунікаційну стратегію з суб'єктами взаємодії, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації;
- брати участь у дискусіях із фахівцями у терапевтичній стоматології.

Автономія і відповідальність:

- демонструвати етичну поведінку в дотриманні принципів наукового дослідження;
- дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами.
- дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів;
- виявляти ініціативу та соціальну відповідальність за результати прийняття рішень у різних ситуаціях;
- виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності.

2. Опис навчальної дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» (анотація)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 12	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва галузі знань)	<u>Нормативна</u>
Модулів – 1	Спеціальність: <u>221 «Стоматологія»</u> (код і найменування спеціальності)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 6		1-3
Загальна кількість годин – 360		Семестри: I-VI
Годин навчання: аудиторних – 100 самостійної роботи аспіранта – 260		Лекції
	20 год.	
	Практичні	
	80 год.	
	Лабораторні	
	0 год.	
	Самостійна робота	
260 год.		
	Індивідуальні завдання: 0 год.	
	Вид контролю: заліки, реферат	
	Освітньо-науковий рівень: <u>доктор філософії</u>	

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СУЧАСНІ МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРОГО

Тема 1. Сучасні методи діагностики захворювань твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження.

Сучасний погляд на суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження хворого. Особливості обстеження хворих із захворюваннями зубів.

Суб'єктивні методи: скарги, анамнез хвороби та анамнез життя хворого, алергологічний анамнез. Їх значення в діагностиці захворювань зубів. Об'єктивні методи діагностики: основні клінічні та допоміжні лабораторні й інструментальні із застосуванням сучасної діагностичної апаратури.

Сучасні додаткові методи обстеження в стоматології. Діагностичні тести. Лабораторні методи.

Сучасні аспекти ведення медичної стоматологічної документації. Амбулаторна історія хвороби стоматологічного хворого – медичний, науковий та юридичний документ.

Тема 2. Сучасні основні та додаткові методи обстеження хворого.

Сучасні аспекти та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.

Сучасні основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.

Сучасні додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.

Сучасні аспекти медичної документації терапевтичного прийому: правила заповнення.

Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.

Змістовий модуль 2. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ПУЛЬПИТУ ТА ПЕРІОДОНТИТУ

Тема 3. Сучасні методи діагностики ускладнених форм карієсу.

Сучасні аспекти діагностики різних за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи сучасні основні та додаткові методи обстеження.

Сучасні аспекти діагностики різних за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.

Внутрішньосиндромна диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

Позасиндромна диференціальна діагностика різних форм верхівкового періодонтиту.

Сучасний погляд на рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.

Тема 4. Сучасні методи лікування пульпіту.

Сучасні методи лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.

Сучасні методи лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.

Сучасні методи лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.

Сучасні методи лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.

Сучасні методи лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

Сучасні методи лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

Сучасні методи пломбування каналів, диференційований вибір силерів різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпітів.

Сучасні методи лікування пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.

Тема 5. Сучасні методи лікування періодонтиту.

Сучасний погляд на поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.

Надання невідкладної допомоги пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.

Сучасні методи лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.

Сучасні методи лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.

Сучасні фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту.

Тема 6. Помилки і ускладнення в діагностиці і лікуванні пульпіту та періодонтиту.

Причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні корневих каналів.

Помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту та їх причини.

Сучасні методи діагностики та лікування для усунення помилок допущених при лікуванні пульпіту та періодонтиту.

Змістовий модуль 3. СУЧАСТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТУ

Тема 7. Сучасні клінічні методи діагностики захворювань тканин пародонту.

Сучасні основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонту.

Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.

Сучасні методи діагностики травматичної оклюзії.

Сучасні критерії оцінки стану пародонту. Сучасні гігієнічні та пародонтальні індекси.

Тема 8. Сучасні лабораторні методи діагностики захворювань тканин пародонту.

Тема 9. Сучасні функціональні методи діагностики захворювань тканин пародонту.

Сучасні лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонту. Цитологічні, морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики.

Сучасні методи діагностики у відділі молекулярної фармакології і функціональної біохімії Навчального медико-лабораторного центру.

Сучасні методи діагностики у відділі молекулярно-генетичних досліджень Навчального медико-лабораторного центру

Сучасні методи діагностики в лабораторії імуногістохімії Інституту патології людини.

Тема 10. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонту.

Причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при діагностиці запальних захворювань тканин пародонту.

Сучасні методи діагностики для усунення помилок допущених при діагностиці захворювань пародонту.

Тема 11. Лікування різних форм запальних захворювань пародонту.

Сучасні принципи лікування хворих з різними захворюваннями тканин пародонта.

Терапевтичні місцеві втручання. Сучасні способи видалення зубних відкладень: інструментальний, апаратний, хімічний, комбінований. Переваги та недоліки методики.

Сучасні лікарські засоби та їх застосування при місцевому втручанні.

Пародонтальні пов'язки. Призначення, різновиди, методика застосування.

Загальне лікування пародонтиту. Сучасні лікарські засоби, їх різновиди. Показання. Протипоказання до застосування загальної терапії. Вибір лікарських препаратів.

Сучасні групи лікарських засобів, методи їх застосування. Механізм дії.

Сучасні фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання.

Тема 12. Помилки та ускладнення в лікуванні запальних захворювань пародонту.

Помилки, допущені в діагностиці дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. та їх причини.

Помилки, допущені в діагностиці дистрофічних захворювань тканин пародонту та їх причини.

Сучасні методи діагностики для усунення помилок допущених при діагностиці захворювань пародонту.

Змістовний модуль 4. СУЧАСТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ДИСТРОФІЧНО-ЗАПАЛЬНИХ ТА ДИСТРОФІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТУ

Тема 13. Сучасні клінічні методи діагностики дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту.

Сучасний погляд на клінічні методи діагностики захворювань пародонту.

Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.

Сучасні методи діагностики травматичної оклюзії.

Сучасні критерії оцінки стану пародонту. Сучасні гігієнічні та пародонтальні індекси.

Тема 14. Лікування дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту.

Сучасні принципи лікування хворих з дистрофічно-запальними захворюваннями тканин пародонту.

Терапевтичні місцеві втручання. Сучасні способи видалення зубних відкладень: інструментальний, апаратний, хімічний, комбінований. Переваги та недоліки методики.

Сучасні лікарські засоби та їх застосування при місцевому втручанні.

Пародонтальні пов'язки. Призначення, різновиди, методика застосування.

Сучасні аспекти кюретажа пародонтальних кишень. Методика проведення. Застосування сучасних лікарських засобів.

Сучасні ортопедичні місцеві втручання. Сучасні методи усунення травматичної оклюзії.

Сучасні методи шинування. Показання, види, методика.

Загальне лікування дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. Сучасні лікарські засоби, їх різновиди. Показання. Протипоказання до застосування загальної терапії. Вибір лікарських препаратів.

Сучасні групи лікарських засобів, методи їх застосування. Механізм дії.

Сучасні фізичні методи лікування дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. Показання, протипоказання.

Тема 15. Сучасні клінічні методи діагностики дистрофічних захворювань тканин пародонту.

Сучасні лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонту. Цитологічні, морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики.

Сучасні методи діагностики у відділі молекулярної фармакології і функціональної біохімії Навчального медико-лабораторного центру.

Сучасні методи діагностики у відділі молекулярно-генетичних досліджень Навчального медико-лабораторного центру

Сучасні методи діагностики в лабораторії імуногістохімії Інституту патології людини.

Тема 16. Лікування дистрофічних захворювань тканин пародонту.

Сучасні принципи лікування хворих з дистрофічними захворюваннями тканин пародонту.

Терапевтичні місцеві втручання. Сучасні способи видалення зубних відкладень: інструментальний, апаратний, хімічний, комбінований. Переваги та недоліки методики.

Сучасні лікарські засоби та їх застосування при місцевому втручанні.

Гіперестезія зубів. Механізм виникнення, діагностика, методи усунення та методи своєчасної профілактики. Сучасні десинсетайзери, їх види, склад та особливості застосування.

Сучасні ортопедичні місцеві втручання. Сучасні методи усунення травматичної оклюзії.

Загальне лікування дистрофічних захворювань тканин пародонту. Сучасні лікарські засоби, їх різновиди. Показання. Протипоказання до застосування загальної терапії. Вибір лікарських препаратів.

Сучасні групи лікарських засобів, методи їх застосування. Механізм дії.

Сучасні фізичні методи лікування дистрофічних захворювань тканин пародонту. Показання, протипоказання.

Причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при діагностиці дистрофічних захворювань тканин пародонту.

Сучасні методи діагностики для усунення помилок допущених при діагностиці дистрофічних захворювань тканин пародонту.

Змістовий модуль 5. ПЕРВИННІ УРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА

Тема 17. Особливості діагностики слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ.

Класифікація захворювань слизової оболонки порожнини рота. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження.

Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота (механічна, хімічна, фізична, електрична травми). Променеві ураження. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 18. Специфічні захворювання слизової оболонки порожнини рота.

Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Гонорея. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 19. Інфекційні захворювання слизової оболонки порожнини рота.

Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. СНІД. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Дифтерія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. Туберкульоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Сифіліс. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Етапний контроль написання академічної історії хвороби. Суб'єктивні методи обстеження.

Тема 20. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хронічних соматичних захворюваннях.

Зміни СОПР при захворюваннях серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіперемія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. Тактика лікаря-стоматолога.

Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах А, С. Тактика лікаря-стоматолога.

Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 21. Комплексний командний міждисциплінарний підхід до лікування СОПР при хронічних соматичних захворюваннях.

Змістовий модуль 6. ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ АЛЕРГІЧНИХ УРАЖЕННЯХ ТА ЕКЗОГЕННИХ ІНТОКСИКАЦІЯХ

Тема 22. Алергічні ураження слизової оболонки порожнини рота.

Причини виникнення, Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях.

Тема 23. Зміни слизової оболонки порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях.

Ртутний стоматит. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях вісмутом та свинцем. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевої хворобі.

Тема 24. Хвороби язика та губ.

Первинні глосити. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Первинні хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Первинні захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань. Стоматогенна хроніко інтоксикація. Етіологія. Патогенез.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі			інд.	с. р.
Л		П	лаб.			
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. СУЧАСНІ МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРОГО						
Тема 1. Сучасні методи діагностики захворювань твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження	32	2	10			20
Тема 2. Сучасні основні та додаткові методи обстеження хворого	29	2	4			23
Разом за змістовим модулем 1	61	4	14			43
Залік 1						
Змістовий модуль 2. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ПУЛЬПИТУ ТА ПЕРІОДОНТИТУ						
Тема 3. Сучасні методи діагностики ускладнених форм карієсу	13	1	2			10
Тема 4. Сучасні методи лікування пульпиту	13	1	2			10
Тема 5. Сучасні методи лікування періодонтиту	15	1	4			10
Тема 6. Помилки і ускладнення в діагностиці і лікуванні пульпиту та періодонтиту	18	1	4			13
Разом за змістовим модулем 2	59	4	12			43
Залік 2						
Змістовий модуль 3. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТУ						
Тема 7. Сучасні клінічні методи діагностики захворювань тканин	12	2	2			5

пародонту						
Тема 8. Сучасні лабораторні методи діагностики захворювань тканин пародонту	12		2			5
Тема 9. Сучасні функціональні методи діагностики захворювань тканин пародонту	16	2	4			10
Тема 10. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонту.	16		2			13
Тема 11. Лікування різних форм запальних захворювань пародонту.	12		2			5
Тема 12. Помилки та ускладнення в лікуванні запальних захворювань пародонту.	12		2			5
Разом за змістовим модулем 3	61	4	14			43
Залік 3						
Змістовний модуль 4. СУЧАСТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ДИСТРОФІЧНО-ЗАПАЛЬНИХ ТА ДИСТРОФІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТКАНИН ПАРОДОНТУ.						
Тема 13. Сучасні клінічні методи діагностики дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту	12		2			10
Тема 14. Лікування дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту	14	2	2			10
Тема 15. Сучасні клінічні методи діагностики дистрофічних захворювань тканин пародонту	21	2	6			13
Тема 16. Лікування дистрофічних захворювань тканин пародонту	12		2			10
Разом за змістовим модулем 4	59	4	12			43
Залік 4						
Змістовий модуль 5. ПЕРВИННІ УРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА						
Тема 17. Особливості діагностики слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ.	12		2			10
Тема 18. Специфічні захворювання слизової оболонки порожнини рота	12		2			10
Тема 19. Інфекційні захворювання слизової оболонки порожнини рота	13	1	2			10
Тема 20. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хронічних соматичних захворюваннях.	12		2			10
Тема 21. Комплексний командний міждисциплінарний підхід до лікування СОПР при хронічних соматичних захворюваннях.	11	1	6			4
Разом за змістовим модулем 5	60	2	14			44
Залік 5						
Змістовий модуль 6. ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ АЛЕРГІЧНИХ УРАЖЕННЯХ ТА ЕКЗОГЕННИХ ІНТОКСИКАЦІЯХ						
Тема 22. Алергічні ураження слизової оболонки порожнини рота	22	2	4			16
Тема 23. Зміни слизової оболонки	22		6			16

порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях					
Тема 24. Хвороби язика та губ.	16		4		12
Разом за змістовим модулем 6	60	2	14		44
Залік 6					
<i>Усього годин</i>	360	20	80		260

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні методи діагностики в стоматологічній практиці.	2
2	Ураження твердих тканин зубів некаріозного походження.	2
3	Сучасні методи лікування пульпіту.	2
4	Сучасні методи лікування періодонтиту.	2
5	Помилки і ускладнення в діагностиці і лікуванні пульпіту та періодонтиту.	2
6	Сучасні лабораторні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонту.	2
7	Сучасні методи діагностики захворювань тканин пародонту.	2
8	Інфекційні захворювання слизової оболонки порожнини рота.	2
9	Комплексний командний міждисциплінарний підхід до лікування СОПР при соматичних захворюваннях.	2
10	Алергічні ураження слизової оболонки порожнини рота	2
Разом		20

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Сучасні методи діагностики захворювань твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження	2
2	Основні та додаткові методи обстеження хворого	4
Змістовий модуль 2		
3	Сучасні методи діагностики ускладнених форм карієсу	4
4	Сучасні методи лікування пульпіту	4
5	Сучасні методи лікування періодонтиту	4
6	Помилки і ускладнення в діагностиці і лікуванні пульпіту та періодонтиту	4
Змістовий модуль 3		
7	Сучасні клінічні методи діагностики захворювань тканин пародонту	2
8	Сучасні лабораторні методи діагностики захворювань тканин пародонту	2
9	Сучасні функціональні методи діагностики захворювань тканин пародонту	4
10	Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонту.	4
11	Лікування різних форм запальних захворювань пародонту.	2
12	Помилки та ускладнення в лікуванні запальних захворювань пародонту.	2
Змістовий модуль 4		
13	Сучасні клінічні методи діагностики дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту	2
14	Лікування дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту	4

15	Сучасні клінічні методи діагностики дистрофічних захворювань тканин пародонту	6
16	Лікування дистрофічних захворювань тканин пародонту	2
Змістовий модуль 5		
17	Особливості діагностики слизової оболонки порожнини рота та червоної облямівки губ.	2
18	Специфічні захворювання слизової оболонки порожнини рота	2
19	Інфекційні захворювання слизової оболонки порожнини рота	4
20	Зміни слизової оболонки порожнини рота при хронічних соматичних захворюваннях.	2
21	Комплексний командний міждисциплінарний підхід до лікування СОПР при хронічних соматичних захворюваннях.	6
Змістовий модуль 6		
22	Алергічні ураження слизової оболонки порожнини рота	4
23	Зміни слизової оболонки порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях	4
24	Хвороби язика та губ.	4
Разом		80

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Невідкладні стани в терапевтичній стоматології, причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.	3
2	Методи ізоляції зуба від слини. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Етапи накладання кофердаму в залежності від клінічної ситуації	3
3	Відбілювання зубів, систематизація методів. Показання і протипоказання для різних видів відбілювання	2
4	Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення.	2
5	Особливості обстеження хворих із захворюваннями пульпи.	3
6	Анатомо-фізіологічна характеристика тканин періодонтальної щілини. Особливості обстеження хворих із захворюванням пародонту	3
7	Методи і засоби знеболення при лікуванні пульпіту.	3
8	Консервативно-хірургічні методи лікування періодонтиту.	3
9	Критерії оцінки стану пародонту.	3
10	Аналіз результатів цитологічного, гістологічного, бактеріального дослідження пацієнта.	3
11	Ідіопатичні захворювання тканин пародонту.	2
12	Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен.	2
13	Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стану тканин пародонту..	3
14	Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3
15	Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
16	СНІД. Сучасні методи діагностики та лікування.	3
17	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	3
18	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїд.	3
19	Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевої хворобі.	3

20	Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб СОПР. Використання фізичних методів лікування у комплексній терапії СОПР. Особливості гігієнічного догляду за порожниною рота.	3
21	Індивідуальна СРС – огляд навчально-медичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	4
22	Складення рекомендацій з раціонального харчування	4
23	Внесок вітчизняних та зарубіжних вчених у вивчення питань етіології та патогенезу захворювань пародонту.	3
24	Оформлення звітно-облікової документації стоматолога, аналізу кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога.	4
25	Застосування вінірів (ламінатів) у терапевтичній стоматології	3
26	Застосування вкладок у терапевтичній стоматології	4
27	Сучасні іригаційні системи та алгоритм їх використання у залежності від інфікування кореневого каналу	4
28	Методика та значення використання кофердаму в практиці ендодонтиста	4
29	Застосування сучасних адгезивних пломбувальних матеріалів для obtурування системи корневих каналів	5
30	Накладання нетвердіючих лікувальних та твердіючих пов'язок при терапії захворювань пародонту.	5
31	Форми та методи санітарно-просвітницької роботи.	5
32	Вивчення та аналіз наукової літератури за темою дисертаційного дослідження, написання реферату	100
33	Опанування методами діагностики у відділі молекулярної фармакології і функціональної біохімії Навчального медико-лабораторного центру	20
34	Опанування методами діагностики у відділі молекулярно-генетичних досліджень Навчального медико-лабораторного центру	20
35	Опанування методами діагностики в лабораторії імуногістохімії Інституту патології людини	20
РАЗОМ		260

7. Індивідуальні завдання

1. Підготовка до друку навчально-методичного посібника та комплекту тестових завдань за одним з розділів дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія».

8. Методи навчання

Видами навчальних занять з дисципліни «Сучасна терапевтична стоматологія» є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття із використанням комп'ютерної техніки,
- в) самостійна робота аспірантів,
- г) індивідуальні консультації;
- д) дистанційне навчання (залученням аспірантів до міжнародно визнаних курсів та освітніх ресурсів).

9. Методи контролю

При оцінюванні успішності здобувачів застосовується **Інструкція з методики оцінювання успішності студентів**, яку перезатверджено згідно Наказу від 06.08.2020 р. № 298 «Про організацію освітнього процесу у 2020-2021 навчальному році».

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою навчальної дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку аспірант може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів. **Підсумковий контроль** здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з

модуля. Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Для оцінювання **поточної навчальної діяльності** встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно»). До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10).

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Остаточна конвертація середньої арифметичної кількості балів проводиться перед підсумковим модульним контролем відповідно наступної таблиці:

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78
4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76
4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73
4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70
4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65
4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

Перевірка знань здійснюється з метою одержання зворотної інформації про зміст і характер досягнення аспірантів у навчальному процесі, а також про успішність викладання. Перевірка може здійснюватися в усній, письмовій та практичних формах. Об'єктом оцінювання можуть виступати: результати написання тестових, ситуаційних, клінічних, розрахунково-аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії тощо.

Залік здійснюється по завершенні вивчення всіх тем семестру на останньому практичному занятті в семестрі. До підсумкового модульного контролю допускаються аспіранти, які відвідали усі

передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Програма **заліку** включає обов'язкову і варіативну частини.

Обов'язкова частина охоплює наукові та практичні питання «Сучасної терапевтичної стоматології» та складається з виконання завдань різних типів:

- теоретичне завдання передбачає письмову відповідь на теоретичні питання, що стосуються етіології, патогенезу, діагностики та лікування дитячих захворювань, що дає можливість оцінити теоретичний рівень професійної підготовки за спеціальністю;
- аналітичне завдання – це письмове розв'язання комплексного ситуаційного завдання, а саме аналіз клінічного випадку пацієнта, за результатами якого формується розгорнуте аналітичне заключення – постановка діагнозу, розробка схеми додаткового обстеження з аналізом отриманих результатів лабораторних і інструментальних досліджень, та призначення лікування пацієнту (відповідно до напрямку дослідження).

Варіативна частина стосується наукових та практичних аспектів відповідно до обраного напрямку дисертаційної роботи:

- методологічне завдання передбачає визначення та обґрунтування методологічних засад проведення дослідження чи процедур за запропонованою темою, визначення дизайну дослідження.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні підсумкового контролю, становить 80 балів. Залік вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

10. Методичне забезпечення

1. Лекції з дисципліни.
2. Методичні розробки для викладачів з навчальних занять.
3. Методичні розробки для аспірантів з навчальних занять.
4. Методичні розробки для аспірантів із самостійної позааудиторної роботи.
5. Збірник тестових завдань; електронний банк тестових завдань, банк тестових завдань на паперових носіях, ситуаційні завдання у складі методичних розробок для аспірантів.
6. Перелік навчального обладнання, технічних засобів навчання:
  - Мультимедійні презентації лекцій;
  - Архів історій хвороб з лабораторними та інструментальними дослідженнями.
  - Технічні засоби навчання: комп'ютер, діагностична апаратура.

11. Рекомендована література

Основна (базова) література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4 т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсіс: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. / За ред. А.В. Борисенка. - К.: Медицина, 2010. – 560 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.

Допоміжна література

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
2. Белікова Н.І., Петрушанко Т.О., Беліков О.Б. Принципи біомеханіки шинування рхоних зубів. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс, 2016. – 186 с.
3. Белоклицкая Г.Ф., Волинская Т.Б. Азбука ручного скейлинга. – К.: Изд-во компания «КИТ», 2011. – 68 с.

4. Борисенко А.В. Кариес. Пульпит. Пародонтит: учебное пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2011. – 520 с. – (Секреты терапевтической стоматологии).
5. Борисенко А.В. Секреты лечения кариеса и реставрации зубов / А.В. Борисенко – М.: Книга плюс, 2005. – 527 с.
6. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю., Сідельнікова Л.Ф. Практична пародонтологія / Науково-методичне видання. – К.: ТОВ «Доктор-Медіа», 2011. – 472 с.
7. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с. - (Секреты терапевтической стоматологии).
8. Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. - М.: МИА, 2011. – 840 с.
9. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник / Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська В.В., Бородач В.О. та ін. – Тернопіль, 2017. – 120 с.
10. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Марков А.В., Шилівський І.В. Генералізований пародонтит. – Львів: ГалДент, 2011. – 240 с.
11. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Пупін Т.І. Запальні захворювання пародонта. – Львів: ГалДент, 2013. – 206 с.
12. Коваль Н.И., Несин А.Ф., Коваль Е.А. Заболевания губ. Клиническая картина. Диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Профилактика. – К.: Медицина, 2013. – 344 с.
13. Луцкая И.К., Мартов В.Ю. Лекарственные средства в стоматологии М.: Медицина, 2013.-384с.
14. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко, Л.В.Завербна. – Івано-Франківськ, 2011. – 328 с.
15. Морозова С.И., Савельева Н.А. Заболевания слизистой оболочки рта: Атлас. – М. МИА, 2012. – 272 с.
16. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача / А.К. Николишин. – Полтава: Дивосвіт, 2017. - 232 с.
17. Петрушанко Т.О., Ніколішин А.К., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., Іваницький І.О. Виробнича практика з терапевтичної стоматології для студентів IV курсу / Clinical Practice in Therapeutic Stomatology for IV Year Students. – Київ: Центр навчальної літератури, 2018.- 288 с.
18. Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. - Полтава, 2013. - 170 с.
19. Петрушанко Т.А. Стоматологические аспекты аллергии: Учебное пособие для иностранных студентов / Т.А. Петрушанко, Э.В. Николишина. К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс, 2016. – 104 с.
23. Пародонтология: национально руководство / под ред. проф. Л.А. Дмитриевой. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 704 с.
24. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439 с.
25. Хвороди пародонта. Курс лекцій для студентів стоматологічного факультету / Б.Гриник. С. Різник, Ю.Різник. – Львів, 2017. – 124 с.
26. Шундрик М.А., Марченко И.Я., Назаренко З.Ю. Воспаление периодонта [Текст]: учеб. пос. по терап. стоматологии / Шундрик М.А., Марченко И.Я., Назаренко З.Ю.; ВГУЗУ «УМСА». – Полтава: ООО «АСМИ», 2018. – 294 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8]
2. Електронний ресурс [<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>]
3. Електронний ресурс [http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]
4. Електронний ресурс [<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>]
5. Електронний ресурс [http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html]

Чинна нормативна документація

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України про ліцензування видів господарської діяльності. 02.03.2015 № 222-VIII.

3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Постанова Кабінету Міністрів від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».
5. Наказ МОН України від 19.02.2015 №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».
6. Наказ МОН України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»
8. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ". - К.: 2010.
9. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс] // Режим доступу :<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
10. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).